

Vrelo Sv. Jovana - MakreÅjane 07.07.2011.

Autor Ljuba
Sunday, 10 July 2011
Poslednji put aÅ¼urirano Sunday, 10 July 2011

Vrelo Sv. Jovana 2011 Kck 07.07.2011. godine u Manastiru Svetog Jovana u ataru sela MakreÅjane, u Gori Mojsinjskoj u okviru celodnevne manifestacije obeleÅ¼avanja rođjenja Sv. Jovana Krstitelja izveden je kulturno-umetnički program VRELO SVETOG JOVANA u zajedničkoj organizaciji MZ MakreÅjane, KUD-a *MLADOST* iz MakreÅjana, Crkvene opštine MakreÅjane i Kulturnog centra KruÅjevac. Akdemski slikar Å½ivorad MilanoviÄ Maki je tom prilikom stareÅjini Manastira Sv. Jovan, ocu Jakovu urio poklon sliku sa motivima Vrela Sv. Jovana i pokrenuo inicijativu za osnivanje likovne akademije u ovom ambijentu koji krepi telo i duÅju.

U programu su, pored Ålanova KUD-a *MLADOST* iz MakreÅjana i KUD-a iz Rutevca, koji su izveli deo iz svog bogatog repertora folklornih igara, pesama i narodnih običaja nastupili i kruÅjevački pesnici: LjubiÅja Bata DjidiÄ, Veljko Stambolija, Ljubodrag ObradoviÄ i Svetlana DjurdjeviÄ. Program, koji je vodila Jelena DjurdjeviÄ - organizator KCK, pratilo je više stotina gledalaca, medju kojima su bili i predsednik SPS-a KruÅjevac Vladimir TasiÄ i zamenik gradonačelnika grada KruÅjevca Radoica MilosavljeviÄ.

Otac Jakov, pored Vrela Sv. Jovana

VRELO SVETOG JOVANA

skriven od zla
u gori Mojsinjskoj
oduvek blista
i donosi spokoj

za umorne hlad
za Åedne iskustvo
duÅji veÅnu mladost
telu novo Åuvstvo

sve vodu nekuda teku
misao srce ledi
a onda istekne u reku
koja koprenu izbledi

Å iza gora leluja Morava
krivinama mir da razlije
nemire zauvek uspava
i proÅlost oku otkrije

osmesi posrebrili Åjumu
sloboda izgledima mladi
i prateÄti zvezdu svetu
usijane otkrovenjem hladi

skriven od zla
u gori Mojsinjskoj
zauvek blista
i donosi spokoj

(c) Ljubodrag ObradoviÄ

Rad akdemskog slikara Å½ivorada MilanoviÄa Makija pored Vrela Sv. Jovana

Manastir Svetog Jovana u gori Mojsinjskoj u ataru sela MakreÅjane

Manastir Svetog Jovana u gori Mojsinjskoj u ataru sela MakreĀane

IZVODI IZ MONOGRAFIJE *MANASTIR SVETOG JOVANA KRSTITELJA - MAKREĀANE*
koju je napisao Ljubodrag PetkoviĀ (star 84 godine)

DanaĀnja lokacija sela MakreĀana potiĀe iz 19. veka sa blagim pomeranjem, sa padina Mojsinskih planina ka tokovima dveju reka, Rasine i zapadne Morave. A u nedrima Mojsinja selo, nije ostavljalo, ma koliko se pomeralo, svoje svetinje-crkve i Manastire, ostaĀe na istom mestu gde i potekoĀe. Neke su ostajale u ruĀjevinama da u tragovima prkose vremenu i istoriji, druge su se pak iz ruĀjevina i pepela podizale i ĀireĀi svoja krila Āto im ih Bog podari, Ātitile svoje vernike i sluge BoĀje.

MeĀu ovim drugima je i Sveti Jovan Krstitelj, neraskidljivo vezan za selo MakreĀane i njegove Āitelje sa susedima.

Manastir Sveti Jovan iznedri Mojsinska planina u ataru sela MakreĀana, nadkrili se Manastir nad selo sa severoistoĀne strane njegove da ga Āuva i Ātiti: RastrgoĀe se teĀaci MakreĀana izmeĀu plodnih njiva i polja, reke Rasine i Morave Āto im fiziĀku hranu daju i Svetog Jovana Āto ih duhovno hrani i za Āudo na obe strane veoma veĀto stiĀu.

Usred Ājume Mojsinske planine na 2-3 kilometra od sela MakreĀana, a selo MakreĀane se nalazi na Ājest kilometra od istoriskog KruĀevca-gradaca Cara Lazara. Nalazi se manja zara van-dolina sa imenom Vodice. Dolina je okruĀena Ājumom i zaĀtiĀena od severnih i istoĀnih vetrova, otvorena samo prema zapadu, vidljiva samo iz vazduha, tu u zavetrini na suncu smestio se Manastir Sveti Jovan Krstitelj, na nadmorskoj visini 310 metara, na geografskoj duĀini 210 i 24', (dvadeset jedan stepen i dvadeset Āetiri minuta) na geografskoj Āirini 430 i 3T (Āetrdeset tri stepena i trideset i sedam minuta).

Sveti Jovan nije zaboravljen veĀ ga obnovi Āe i podigoĀe MakreĀanci, moleĀi se za spas srpa kog naroda, za svoj opstanak, zdravlje i napredak. Āetiri su svetice danas delo njihovih ruku i blagodarja:

1. Crkva Sveta Nedelja - Ilija, izgraĀena 1885. godine
2. Crkva Sveta Bogorodica
3. Crkva Svetog Pantelejmona
4. Manastir Sveti Jovan

O mestu gde se smestio Sveti Jovan Krstitelj, sama prostorija gde se ponosno ucpravila Crkva zove se Vodice, po bogatim izvorima hladne i zdrave vode koja umorne i iznemogle okrepljuje i osveĀava. Od sela MakreĀana do Manastira Svetog Jovana stiĀe se tvrdim makadamom koji vodi u dubinu Mojsinske planine.

Po nekim podacima, a i danas joĀi Āivim Āiteljima, ova planina u 19. veku bila je mesto gde su Āobani napasali svoja stada. BaĀi na mestu gde je sada Crkva Sveti Jovan, okupljali su se Āobani i zabavljali raznim za ono vreme druĀivnim igrama. Nedaleko od zaravni bile su kolibe -pojate sa stokom, a oko samih Vodica pruĀali su se voĀnjaci, vinogradi, njive i livade.

PoĀetkom dvadesetog veka dolazi do prvog svetskog rata koji je odveo i borce iz MakreĀana, meĀu onima koji su ostali Āivi, bio je Soluna C MiloĀeviĀ Stanoje zvani (Bixara). Vratio se boleĀljiv, a posle svega preĀivljenog u ratu i sa poremeĀenim snom. I u snu, i na javi Āesto je razmiĀljao o Vodicama i kao da mu se Āinilo da tamo vidi Crkvu, a onog dana kad bi zbog svakodnevnih seoskih poslova proĀao pored Vodica, on je noĀu sanjao da na tom mestu traĀi Crkvu.

u Crkvi svete Nedelje, tada je bio svećenik pop Jevta Radisavljević. Stanoje mu se obratio sa molbom za savet Āita da radi. Isriao mu je koje ga misli i kakvi snovi progone. Svećenik Jevta mu je dao blagoslov i savet da potraži to Āito ga u mislima muai. Stanoje je ozaren svećenikovom podrškom, došao u Vodice i u blizini sadašnje Crkve, ispod obale na 5 do 7 metara udaljenosti, prevrćući kamenje pronašao je ostatke predhodne Crkve, polutruo krst drveni, kandilo i ikonu koja je bila pocepa na i nejasna. Na rašaićenom temelju, na jednom od kamena Stanoje je postavio ispod jednog klena, krst, kandilo i ikonu. Tu su Ljudi dolazili i palili sveće u prolazu ili o praznicima-Svecima. Tako je to mesto služilo kao Crkva–Bogomolja oko 1921. godine. Prostor oko tog mesta -Crkve bio je rasšaićen od bunja i drveća u veličini veće seoskog dvorišta, ulaz u Crkvu vodio je od glavnog puta niz jarugu, a izlaz je vodio–okrenut ka potoku Rakovac.

Negde oko 1930 godine, Crkva je premeštena zbog nepristupačnosti iznad obale gde se i danas nalazi današnja graevina.

Prvobitno je podignuta mala Crkvica, atmara (od drveta i blata-zemlje, na kamenu temelj) sa krovom od teramide, a unutra je imala potreban odgovarajući inventar, slike i ikone.

Prostor oko Crkve je ureen, ograen šaianom ogradom i postavljena je kapija. Sada je to veće ličilo na pravu Crkvu sa portom.

u crkvi su se palile sveće za zdravlje i za pokoj duše, sada kada je Crkva ovako ureena, meštani sela Makrešana, a i okolnih sela pošeli su masovno da posećuju Crkvu, a posebno 7. jula po novom to jest 24. jula po starom kalendaru, kada Crkva slavi dan, rođenje Svetog Jovana Krstitelja, to je slava Crkve i toga dana se seće crkveni kola i bira kolaar za sledeću godinu. u to vreme, toga dana na dan 7. Juli službu su obavljale po dve kaluđerice, koje su dolazile iz manastira Svete Bogorodice, kao i pop Crkve iz Svete Nedelje.

Nešto kasnije uz crkvu je podignuta i graevina od kamena sa strane, pokrivena crepom, koja je služila kao pomoćna zgrada, ostava, a i za sklanjanje ljudi od kiše pri posetama.

Malo kasnije uz Crkvu podignut je i konak k veličine 6 h 12 metara, koji je imao veliku salu, malu kuhinju i ostavu, konak je bio graen akmara-kovanice, sa temeljom od kamena, pod od betona, a krov pokriven crepom, konak je spolja i unutra bio okrean.

Kada je konak bio završen, pripremljena je velika proslava, o kojoj su dugo pričali stariji ljudi. Posle službe u crkvi (koju je obavio pop Dragoslav Veljković) i napolju seenje slavskog kola i izabiran kolaar za iduću godinu, bilo je veselo, igralo se do uveće, harmonika je bio Rada Borin, Sida i Branko Aela su prodavali limunadu, a Livonja bombone, prisutnost je bila velika, došli su ljudi sa strane i okolnih sela.

Oko izgradnje Crkve, pomoćne zgrade i konaka najviše je bio angažovan i rukovodio poslovima ovek koji je i pronašao prva obeležja Crkve Milošević Stanoje. Njemu su pomagali meštani sela, majstori raznih profila oko izgradnje, a posebno njegov sin živadin, koji je u to vreme bio dobar zidar.

Stanoje Milošević je šiveo prilično dugo, na sreću našeg sela Makrešana, jer je za veru i pravoslavlje puno učinio, ro je 1887. god, a umro 1976. godine. Bio je oženjen, imao je troje dece: dva sina (Sandu i živadina i ćerku Dušanu), bio je pismen i pobožan ovek.

Posle napred navedenih radova oko crkve i radovanja zbog svega uraenog dolazi drugi svetski rat oemer za našu zemlju, Manastir Sveti Jovan i njegov prostor postaje utočiste za narod koji se sklanjao od neprijatelja, dalje od sela.

Kad se završio drugi svetski rat i naša domovina postala slobodna Manastir Sveti Jovan postaje još posećeniji. Na ime praznika Crkveni Sveti Jovan Krstitelj se poklapa sa državnim praznikom Srbije 7. juli koji je proglašen za dan ustanka u novoj Jugoslaviji. Tako je toga dana pošto se nije radilo Crkva Sveti Jovan bila masovno posećivana.

Ispostavilo se da je postojeća mala Crkva–atmara bila mala nedovoljna za posetioce (u njoj su mogli da stanu desetak ljudi) pa se ukazala potreba za izgradnjom veće Crkve. Opet Stanoje stupa u akciju. Sprema-peće ciglu za svoju kuću, i uz to za novu Crkvu izpeko je oko 7-8 hiljada cigli. Meštani sela Makrešana su mobom izvezli ciglu za Crkvu zaprešnim kolima (sve uz brdo volovima i kravama) koje su vukle kola, a ljudi podupirali i gurali kako bi pomogli, jer je uspon bio prilično veliki. Cigla je smeštena u pomoćnu zgradu da cigla ne pokisne, ali na žalost ona je ekala dosta dugo.

Posle drugog svetskog rata, svojom ličnom željom i od strane Crkvenih vlasti postavljen je kaluđer Lukijan, da brine o Manastiru–Crkvi Sveti Jovan. Deda Stanoje, Lukijan i predstavnici Manastira Sv. Bogorodice dogovore se da dovedu desetak majstora i iskopaju temelj za novu i veću Crkvu. Kaluđer Lukijan, je prikupio novac od ljudi iz sela na dobrovoljnoj osnovi. Majstore i običnu radnu snagu su seljaci takođe davali dobrovoljno. Radili su svi po nekom redosledu o emu je vodio naša Lukijan. taj Lukijan (Svetomir Pavlović) je u nedostatku novca prikupljenog za izgradnju, prodavao svoje njive da bi podmirio troškove oko izgradnje Crkve. Veliku zahvalnost dužuje

selo MakreĀĵane Lukijanu i Ā³iteljima sela.

Nova Crkva je sagraĀ'ena od tvrdog materijala, omalterisana i okreĀ•ena. UnutraĀ;njost Crkve sreĀ'uju i ukraĀĵavaju majstori, umetnici, a ikonostas su izradili PavloviĀ† Miroslav i CvetkoviĀ† Dragoslav entuzijasti umetniĀ•ki nastrojeni. Konstrukciju prozora i vrata izgradio je od gvoĀ¼Ā'a JovanoviĀ† Milivoje, a staklo postavio Toma MiloradoviĀ†-traksler. Svi su oni iz MakreĀĵana. TakoĀ'e su iz MakreĀĵana desetak majstora zidara koji su radili dobrovoljno na izgradnji Crkve. MAJSTORI:UroĀĵeviĀ† Ā½ivko - zidar, MarkoviĀ† Svetomir, MilivojeviĀ† Mile, PetkoviĀ† Timotije , OgnjanoviĀ† Dragan 6.MiloĀĵeviĀ† Ā½ivadin. 7.PetkoviĀ† Dragoslav , Bilo je viĀĵe desetina ljjudi koji su radili kao obiĀ•na radna snaga, na dobrovoljnoj osnovi kao pomoĀ†.

Pored Crkve je preureĀ'ena i podeĀĵena postojeĀ†a sala sa nameĀĵtajem, ona danas sluĀ¼i za proslave praznika i zt' doĀ•ek srpske nove godine i za proslavu BoĀ¼iĀ†a, paljenja Badnjaka.

ZahvaljujuĀ†i deda Stanoju MiloĀĵeviĀ†u i Lukijanu, kaluĀ'eru, selo MakreĀĵane je dobilo joĀĵ jednu svoju Sveti cu.

Kada je deda Stanoje iznemogo-ostareo, obavezu oko Ā•uvanja i voĀ'enja brige oko Manastira i Crkve Svetog Jovana, predao crkvenom odboru 1970. godine, a on se upokojio 1976. godine. Crkveni odbor sa kaluĀ'erima koji su u manastiru, i danas brinu o njemu.

PREMA EVIDENCIJI KALUĀ•ERI I OSTALI KOJI SU BILI U MANASTIRU

- - Jovan VukojeviĀ† (kaluĀ'er) iz MakreĀĵana.
- - Pera agronom, penzioner, iz KruĀĵevca, nije mogao da Ā¼ivi u gradu, doĀĵao ovde u prirodu, imao stalne posete.
- - Lukijan, Svetomir PavloviĀ†, kaluĀ'er iz MakreĀĵana.
- - Povremeno i za vreme slavlja, dolazile su i KaluĀ'erice iz Bogorodice
- - Simeon, NeboĀĵa MuĀ¼eka, KaluĀ'er, umro, sahranjen ovde u porti.
- - Jeromonah Jakov SimiĀ†, KaluĀ'er, doĀĵo posle Simeona, koji je preuzeo upravu u manastiru i sada je ovde. Manastr i Crkva se do sada nalazila na privatnom zemljiĀ†u Radomira DavidoviĀ†a, koje je on poklonio crkvi.

Za vreme boravka ovde oca Simeona u Manastiru Sv. Jovan od 1997. do 2009. godine, uz njegovo veliko zalaganje i trud, zapoĀ•eto je i stavljeno pod krov zdanje Manastirskog kona ka, po projektu preduzeĀ†a za projektovanje "Gravit" koji je uradio projektant Zoran MarinkoviĀ†. Smrt je preduhitrila oca Simeona i omela u nameri da svoju zamisao privede kraju. KaluĀ'er Jakov SimiĀ† koji je u Manastiru od jula 2009. godine, otac Simeon uz pomoĀ† crkvenog odbora, ali i dobrih ljudi, radi na daljem zavrĀĵetku konaka, dovoĀ'enju struje i vode do objekta, kao i izgradnju odgovarajuĀ†eg prilaza do Manastira.

napisao Ljubodrag PetkoviĀ† (star 84 godine)